

TANTÁRGYI ADATLAP

TANTÁRGYLEÍRÁS

1. ALAPADATOK

1.1. *Tantárgy neve (magyarul, angolul)*

Városi, társadalmi innovációk • Urban Social Innovation

1.2. *Azonosító (tantárgykód)*

BMEEPU10907

1.3. *A tantárgy jellege*

kontaktórával rendelkező tanegység

1.4. *Kurzustípusok és óraszámok*

kurzustípus	heti óraszám	jelleg
előadás (elmélet)	2	önálló
gyakorlat	0	
laboratóriumi gyakorlat	0	

1.5.

1.6. *Tanulmányi teljesítményértékelés (minőségi értékelés) típusa*

félévközi érdemjegy (f)

1.7. *Kreditszám*

2

1.8. *Tantárgyfelelős*

neve:	Dr. habil Alföldi György DLA
beosztása:	egyetemi tanár
elérhetősege:	alfoldi.gyorgy@urb.bme.hu

1.9.

1.10. *Tantárgyat gondozó oktatási szervezeti egység*

Urbanisztika Tanszék

1.11. *A tantárgy weblapja*

<http://www.urb.bme.hu/oktatas/>

1.12. *A tantárgy oktatásának nyelve*

magyar

1.13.A tantárgy tantervi szerepe, ajánlott féléve

Kötelező az alábbi képzéseken:

—

Kötelezően választható az alábbi képzéseken:

—

1.14.Közvetlen előkövetelmények

A. Erős előkövetelmény:

—

B. Gyenge előkövetelmény:

—

C. Párhuzamos előkövetelmény:

—

D. Kizáró feltétel (nem vehető fel a tantárgy, ha korábban teljesítette az alábbi tantárgyak vagy tantárgycsoportok bármelyikét):

—

1.15.A tantárgyleírás érvényessége

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2020. 12. 15.

2. CELKITŰZÉSEK ES TANULÁSI EREDMÉNYEK

2.1.Célkitűzések

A "szabadon választható tárgy" a városi – települési térben megjelenő nemzetközi és magyar innovatív társadalmi kísérleteket mutatja be. Ez a kurzus az "UFLab" (uflab.org.hu) gondolkodásával azonos nyomon halad, annak munkáját egészíti ki, de önálló tematikával.

A fizikai környezet fejlődése, a világban zajló szélsőséges gazdasági folyamatok hatására elakadt, miközben különösen a fejlődő térségekben egyre erősebb az igény a javulásra, gondoljunk itt a leromlott és hiányos lakásrendszerekre (slumok, lakáshiány), a közterületek szerep változására vagy akár a COVID hatására, vagy a klímaváltozás és a társadalmi változások közötti interakciókra.

A klímaváltozás sok terhet ró a városokra/településekre, de a közösségekre és egyénekre is. A leszakadó térségekben a klímaváltozás hatásait csökkentő szabályozások különösen élesen jelennek meg, nagy terhet jelentenek a családoknak és a településeknek, bár az új szabályok országosan fontosak. Milyen megoldásokat lehet ezekben a térségekben felvetni?

A közösségek feladata egyre jelentősebbé válik. A körkörös gazdaság vagy a közösségi energia megoldások szerepe az egyes települések életében egyre jelentősebb. A dinamikus társadalmi átalakulások mindenképpen igénylik a változást, miközben az intézményes társadalom egyre kevesebb szerepet tud felvállalni, és erőforrást biztosítani, felértékelődött a jelentősége a helyi közösségek szerepvállalásainak, az eltérő kulturális és gazdasági karakterrel rendelkező rétegek egymás mellett élésének. A városi – települési környezetben zajló újszerű társadalmi-gazdasági innovációkat, közösség fejlesztés, vállalkozás élénkítés, szegény emberek lakhatását segítő önkéntes akciókat beavatkozásokat ismerteti meg a hallgatókkal. Az órán a helyzetek alapján közösen (tanár, meghívott szakember és hallgató) alakítunk ki megoldási javaslatokat vagy létező újszerű példákat (kutatás – kritika – kísérlet – kreatív).

Példákat mutatunk: (a) Társadalmi bevonás (együtt a közösséggel a tervezéstől a megvalósításon át a fenntartásig), (b) Közösségfejlesztés; (c) Lakhatás (magyar és nemzetközi példák; önkéntes építések, szociális lakásépítési projektek, lakásfoglalások); Közösségek képessé tétele a gazdasági és társadalmi leszakadás elkerülésére (a települési környezetben megjelenő és a közösség mindennapi életét segítő akciók, stratégiák és innovációk).

Az órán mikro beavatkozási lehetőségek felvetésével is foglalkozunk, a helyi kis közösségi (kutatás-gamifikálás-tervezés-csinálás) akciókkal. Reagál tárgy a 2020-ban lezajló változásokra (járvány, gazdasági változások) is és lehetséges visszajövetelre.

2.2. Tanulási eredmények

A tantárgy sikeres teljesítésével elsajátítható kompetenciák

A. Tudás:

1. Ismeri a kortárs várostervezés legfontosabb elméleteit, meghatározó tendenciákat.
2. Megfelelő mértékben ismeri az várostervezéshez kapcsolódó humán tudományokat, kapcsolódó társadalmi folyamatokat.
3. Ismeri a városok fejlődését, összefüggéseit, átlátja a kortárs városfejlesztés elveit, eszközeit.
4. Megfelelő ismerettel rendelkezik a városépítést szolgáló egyéb mérnöki szakismeretek területén.

B. Képesség:

1. Képes a várostervezési folyamatot átlátni.
2. Képes a települések szabályozási és rendezési terveinek elkészítésében való hatékony részvételre.
3. Képes az várostervezési folyamatok során keletkező problémák felismerésére, a különböző szempontok közti összefüggések átlátására, rangsorolására, a különböző lehetőségek közötti körültekintő döntésre.
4. Képes magyarul és legalább egy idegen nyelven, szakterületén hatékonyan kommunikálni.

C. Attitűd:

1. Munkája során törekszik a rendszerszemléletű, folyamatorientált, komplex megközelítésre, a problémák felismerésére, és azok kreatív megoldására. Egyszerre és arányosan alkalmazza az intuitív és az ismereteken alapuló megközelítéseket.
2. Törekszik az ökológiai szempontok megismertetésére és érvényesítésére, jövőtudatos, fenntartható, energiahatékony városi együttesek létrehozására.
3. Nyitott az új információk befogadására, törekszik szakmai- és általános műveltségének folyamatos fejlesztésére.
4. Törekszik az építész és várostervező szakma közösségi szolgálatba állítására, érzékeny az emberi problémákra, nyitott a környezeti és társadalmi kihívásokra, mindeközben tiszteli a hagyományokat, felismeri és védi az épített- és természeti környezet értékeit.

D. Önállóság és felelősség:

1. Döntéseit körültekintően, szükség esetén a megfelelő szakterületek képviselőivel konzultálva, de önállóan hozza és azokért felelősséget vállal.
2. Munkáját személyes anyagi és erkölcsi felelősségének, és az épített környezet társadalmi hatásának tudatában végzi.

2.3. Oktatási módszertan

Az órák során bevezető előadások és a kiadott szakirodalom alapján, az egyetem épületében vagy egyes városi helyszíneken szituációk (helyzetek, konfliktusok) megismerése történik. Az órán a megismert helyzet alapján közösen (tanár, meghívott szakember és hallgató) alakítanak ki megoldási javaslatokat vagy létező újszerű példákat (kutatás – kritika – kísérlet – kreatív). A félév során két alkalommal a tematikába illeszkedő hallgatói öntevékeny akció létrehozása a félév elfogadásának feltétele.

2.4. Tanulástámogató anyagok

A. Szakirodalom

KÖTELEZŐ

James Evans, Andrew Karvonen and Rob Raven (ed.): The Experimental City, 2016, Routledge;

www.newcities.org : Not 'What', But 'How': Understanding the Urban Innovation Cycle;
Jelinek Csaba, Bodnár Judit, Czirfusz Márton, Gyimesi Zoltán (Szerk.): Kritikai városkutatás,
Budapest, 2013,
Czirfusz Márton, Hoyk Edit, Suvák Andrea (Szerk.): Klímaváltozás – társadalom – gazdaság,
Hosszú távú területi folyamatok és trendek Magyarországon, 2015, Pécs;
Tal Berman: Public Participation as a Tool for Integrating Local Knowledge into Spatial Planning;
Planning, Participation, and Knowledge, 2017, Springer;
Isabel V. Sawhill: Social Capital: Why We Need It and How We Can Create More of It, 2020,
Brooking Institution;

AJÁNLOTT

- James L. Creighton: THE PUBLIC PARTICIPATION HANDBOOK Making Better Decisions Through
Citizen Involvement, 2005, Jossey-Bass,
Kevin Sneader and Shubham Singhal: The future is not what it used to be: Thoughts on the
shape of the next normal, 2020, McKinsey&Company;
Aromar Revi, David E. Satterthwaite: Urban Areas; 2014: Urban areas. In: Climate Change 2014:
Impacts, Adaptation, and Vulnerability. Part A: Global and Sectoral Aspects. Contribution of
Working Group II to the Fifth Assessment Report of the Intergovernmental Panel on Climate
Change;
Allison M. Garland (ed.): URBAN OPPORTUNITIES: Perspectives on Climate Change, Resilience,
Inclusion, and the Informal Economy; WWW.WILSONCENTER.ORG/USL ;
Nadja Kabisch, Horst Korn, Jutta Stadler Aletta Bonn (Ed.): Nature-based Solutions to Climate
Change Adaptation in Urban Areas Linkages between Science, Policy and Practice, 2017,
Springer Open
NextCity: CREATIVE PLACEMAKING FOR WHOM, BY WHOM: VOL.1, 2020, Philadelphia,
RTPI: Térben gondolkodva, Miért a helyeknek kell a stratégiaalkotás központjában lenniük a
huszonegyedik században? Planning Horizons no.1, 2014, London;
Global Agenda Council on the Future of Cities: Top Ten Urban Innovations, 2015, WEF;
Consumers and energy efficiency, Country Report for Hungary, 2015, www.euforie-h2020.eu
- B. Jegyzetek
-
- C. Letölthető anyagok
további elektronikus segédanyagok a tárgy honlapján

3. TANTÁRGY TEMATIKÁJA

3.1. Előadások tematikája

- Városi változások / kísérleti várospolitikák - gazdasági, társadalmi, környezeti keretek
- Kísérleti várostervezés / társadalmi bevonás, részvételi tervezés
- Részvételi tervezés, játékosítás a várostervezésben (gamification)
- Helyteremtési öntevékeny akciók / placemaking, gerilla akciók
- Zsugorodó városok / taktikák és stratégiák
- Akció bemutató, prezentáció / részteljesítés értékelés
- Városi méltányosság, szolidaritás

- Lakhatás / mindenkinek
- Civil szervezetek a városban / helyi, lakossági, öntevékeny csoportok,
- Társadalmi vállalkozások
- Részvételi város management – közösségi közmű, energia és városi szolgáltatások
- Körkörös gazdaság (circular economy)
- Akció bemutató, prezentáció / részteljesítés értékelés

3.2.Gyakorlati órák tematikája

- –

TANTÁRGYKÖVETELMENYEK

4. A TANULMÁNYI TELJESÍTMÉNY ELLENŐRZÉSE ÉS ERTEKELESE

4.1.Általános szabályok

- A. Az előadás látogatása kötelező. A megengedett hiányzások számát a hatályos Tanulmányi- és Vizsgaszabályzat (TVSZ) írja elő. A teljesítményértékelések alapját az előadásokon elhangzott ismeretek és a szakirodalom összessége képezi.
- B. Vitás esetekben a hatályos TVSZ, továbbá a hatályos Etikai Kódex szabályrendszere az irányadó.

4.2.Teljesítményértékelési módszerek

- A. Szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések:

1. *Részteljesítmény-értékelés (a továbbiakban 1. feladat): az 1-5 héten megismert, tematikára reagáló az órán bemutatott kiscsoportosan elkészített akció bemutató, prezentáció*
2. *Részteljesítmény-értékelés (a továbbiakban 2. feladat): az 7-12 héten megismert, tematikára reagáló az órán bemutatott kiscsoportosan elkészített akció bemutató, prezentáció*

- B. Vizsgaidőszakban végzett teljesítményértékelések:

1. -

4.3.Teljesítményértékelések részaránya a minősítésben

- A. Az aláírás megszerzésének feltétele, hogy a hallgató a jelen Szabályzat előírásai szerint a tantárgykövetelményben meghatározott jelenléti követelményeket és a részteljesítményt teljesítse.

szorgalmi időszakban végzett teljesítményértékelések

részarány

1. feladat:	50%
2. feladat:	50%
összesen:	Σ 100%

- B.

- C. Az összegző tanulmányi teljesítményértékelés ötfokozatú skálán kerül értékelésre.

- D. A félévközi érdemjegy a szorgalmi időszakban megszerzett érdemjegy.

4.4.Érdemjegy megállapítás

érdemjegy	ECTS minősítés	Pontszám*
jeles (5)	Excellent [A]	≥ 90%
jeles (5)	Very Good [B]	85 – 90%
jó (4)	Good [C]	72,5 – 85%
közepes (3)	Satisfactory [D]	65 – 72,5%
elégséges (2)	Pass [E]	50 – 65%
elégtelen (1)	Fail [F]	< 50%

* Az érdemjegyeknél megadott alsó határérték már az adott érdemjegyhez tartozik.

4.5.

4.6.Javítás és pótlás

A. A szorgalmi időszakban végzett részteljesítmény a pótlási időszak végéig – szabályzatban meghatározott különjárási díj megfizetése mellett – késedelmesen beadható.

4.7.A tantárgy elvégzéséhez szükséges tanulmányi munka

---

tevékenység	óra / félév
részvétel a kontakt tanórákon	11x2=22
felkészülés a teljesítményértékelésekre	2x8=16
kijelölt tananyag önálló elsajátítása	22
	Σ 60

4.8.

4.9.Jóváhagyás és érvényesség

Jóváhagyta az Építészmérnöki Kar Tanácsa, érvényesség kezdete 2020.12. 15.